

Малоросії польські порядки і під час правління Україною брав за зразок державний устрій Польщі. Раз ступивши на такий помилковий шлях, Мазепа пішов далі і, втративши віру в здійснення свого ідеалу через Польщу, пішов назустріч шведському королю» [5].

Цікаво, що в договорі між шведами і Україною, включно із Запорозькою Січчю, і згадки не було про Польщу. Виходячи з цього дослідник Д.Дорошенко у статті «Мазепа в історичній літературі і житті» висловив таку думку: всі переговори Мазепи із Станіславом про федерацію відігравали роль попередніх комбінацій. Насправді гетьман прагнув повного суверенітету для України. Якщо він спершу й мав на гадці федерацію з Польщею, чи може просто хотів здобути прихильність польського короля, то невдовзі з огляду на його слабкість відкинув цю ідею. Не Станіслав, а шведський король прибув до України, тож з ним укладався договір, що передбачав цілковиту самостійність України [5].

Більшість сучасних істориків вважають Івана Мазепу аж ніяк не зрадником свого народу. Наприклад, Ярослав Дашкевич вважає: «Якщо сьогодні, у хвилину нових небезпек, що нависли над Україною, яку хочуть ще раз позбавити незалежності, за чимось шкодувати, то хіба за тим, що Мазепині мрії майже три століття тому не здійснилися та що вірних Україні державних мужів – і нібито «зрадників Росії» – в українській історії було так мало» [6]. Анна Марія Форсберг: «Гадаю він не є аж таким заполітизованим. Себто його не вважають ані зрадником, ані таким собі великим спасителем нації чи кимсь подібним. Його вважають радше людиною, яка у той час можливо намагалася захистити свій народ від війни. За тих важких умов, коли наближалися з різних боків шведське та російське війська він напевне прагнув зменшити можливі втрати» [7].

Впродовж кількох століть І.Мазепу знали лише з російської подачі, адже історію пишуть переможці. Але проаналізувавши весь опрацьований та досліджений матеріал я з впевненістю можу сказати, що особисто для мене Іван Мазепа – Герой українського народу, людина, на яку потрібно рівнятися. І я вважаю, що це саме та людина, якою ми, українці, маємо пишатися.

Список використаних джерел

1. <https://dovidka.biz.ua/ivan-mazepa-biografiya-skorocho>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=BqI7XFQkIG8>
3. <https://www.unian.net/society/236139-istorik-sergiychuk-pyanyiy-petr-i-bil-mazepu-po-schekam-kak-beschestnuyu-bludnitsu.html>
4. <https://www.bbc.com/ukrainian/blogs-47636816>
5. <https://vseosvita.ua/library/statta-ivan-mazepa-nacionalnij-geroj-ci-zradnik-svogo-narodu-180595.html>
6. <https://www.radiosvoboda.org/a/hetman-ivan-mazepa-voroh-imperiyi/31387388.html>
7. https://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/story/2009/03/090328_mazepa_kushko_is

Мальцева А. В., здобувачка магістерського рівня вищої освіти гр. МБАН-201
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська Політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ ТА ЕСТЕТИКА АРХІТЕКТУРИ МАЙБУТНЬОГО: КОНФЛІКТ ЧИ ГАРМОНІЯ?

Архітектура завжди відображає потреби часу, суспільства, культури. Втілює в собі очікування людей, відображає рівень життя та прагнення тих, ким і для кого вона створюється. За проектами сучасних архітекторів вже зводять цілі поселення. І щоб зрозуміти, чого очікувати від нових споруд, вже зараз потрібно виділити основні тенденції та потреби населення.

1. П'ять трендів майбутнього

У містах вже сконцентровано більше половини населення Землі. Мегаліси ніколи не сплять, вирують цілодобовим життям, обіцяють розвиток і перспективи. Шведський економіст і футуролог К'єлл Нордстрем стверджує, що через 50 років країни в нинішньому розумінні зникнуть, залишиться 600 міст, і в них сконцентрується 85%

жителів Землі. Вже навіть зараз це схоже на правду. Що буде потрібно цим людям? Що ми зможемо запропонувати їм?

Швидкість — головне слово нашої епохи. Швидкість змін, розвитку, появи і вдосконалення технологій. Тенденція прискорення вимагає готових мобільних рішень, що відсікають зайве у всіх сенсах, і максимальну оптимізацію всього, включно з простором.

І оскільки перспектива заселення інших планет все ще туманна, актуальною нарешті стала турбота про екологію. Можливо, каталізатором для цього стала тривалість життя, яка збільшується, — маючи в перспективі 130 активних років замість 50 вже наше покоління має ймовірність особисто зіткнутися з наслідками екологічної неусвідомленості. Тому глобальний запит на екологічні та/або перероблені матеріали тільки набирає обертів.

Світ мчить уперед, змінюється щодня, хочеш встигнути з ним — старайся, хочеш бути одним з перших — роби неможливе. У цьому царстві трудоголізму люди діляться на два типи: ті, хто працює 24/7 і ті, хто шукає work-life balance. Хоча це дві абсолютно різні концепції самореалізації, в просторі вони відображаються однаково — виникає потреба в оптимізації робочих і «життєвих» зон. Людина майбутнього не хоче витратити час на дорогу і потребує єдиного простору для роботи і відпочинку. Місто майбутнього, відповідно, вже не має чіткого поділу на діловий центр і спальні райони. То ж як ці тенденції втілюються в архітектурі?

Тренд № 1. Теорія нульового кілометра, яка говорить: живи там, де працюєш, працюю там, де живеш. «І надихайся простором, в якому все це робиш!» — додали архітектори і сконструювали ідеальне полівалентне середовище для роботи і життя людей нового часу.

Тренд № 2. Приміщення-конструктори. Оскільки основне завдання людини XXI століття — адаптивність, бізнес, що швидко зростає, потребує готових архітектурних і дизайнерських рішень. Динаміка розвитку і стрімке зростання команд змушує простір швидко реагувати на зміни. Мобільні стіни в кімнаті переговорів — вже норма, і зараз на арену виходять збірні офіси, які можна розібрати і зібрати за лічені тижні, а не місяці. Один з нових підходів до офісного дизайну: максимально піти від «мокрих» процесів і зібрати конструктор з «сухих» готових рішень. Наприклад, фальшпідлога, стіни, які тримаються на самоутримних каркасах, а в них фіксуються фасадні панелі різних типів. Це мінімізує ремонтні та трудові ресурси під час переїзду компанії і дає можливість трансформувати наявний простір у разі потреби.

Тренд № 3. Sustainability або стійка архітектура. Її основна ідея полягає в тому, щоб сьгоднішні архітектурні рішення були екологічними, інноваційними та відповідали етичним стандартам витрачання природних ресурсів. Такі простори будуть актуальні і для нас, і для наших нащадків. Для їх створення використовуються високі технології — енергозбереження, систем освітлення, опалення та вентиляції. Тренд стійкої архітектури стимулює розвиток технологій у розробці нових матеріалів: наприклад, для екологічної теплоізоляції можуть використовуватися сухі водорості, в будівництві — суміші на основі землі, і на всіх етапах — перероблені матеріали. Також набирає популярності 3D-друк із пластику, завдяки якому можна швидко втілити будь-яке дизайнерське рішення, і вартість його при цьому буде в 2–3 рази нижчою, ніж у разі використання традиційних матеріалів.

Тренд екологічності тільки набирає обертів, а значить, ще десятиліття буде актуальною потреба людини, по-перше, жити в просторі, який не завдає шкоди, по-друге, усвідомлювати особисту причетність до великої справи порятунку Землі.

Тренд № 4. Оптимізація простору і collaborative consumption. Особистий, робочий і міський простори потребують гармонійного переплетення. Тому з архітектури майбутнього повністю йде химерність і пафос. Проекти стають функціональними, ергономічними, максимально адаптованими під людину та її потреби. Свою роль відіграла і модель collaborative consumption: ідея спільного споживання змінила ставлення до житла. У моду ввійшла економія природних ресурсів, а значить — бартер і оренда замість

володіння. Це швидко змінює ринок нерухомості, стимулює розвиток коворкінгів і колівінгів і змушує архітекторів і дизайнерів шукати універсальні рішення. Тут на допомогу також приходять «розумні технології», і дуже скоро будинок буде не просто менш агресивним споживачем природних ресурсів — він стане їх постачальником.

Тренд № 5. Вертикальна архітектура або тренд висотного будівництва: природне рішення для мегаполісів, у яких людей все більше, а вільної землі — все менше. Футурологи вважають, що через 40 років розкіш мати власну земельну ділянку буде доступна тільки надбагатим людям. Дослідження ж свідчать, що з економічного погляду найвигіднішими є будівлі від 30 до 50 поверхів. У міру наростання потреби, у висотних будівлях розвиваються і природоохоронні технології для них — у розвинених країнах девелопери зобов'язані використовувати їх у процесі будівництва. Тому в 54-поверховому будинку Bank of America в Нью-Йорку використано перероблені матеріали і встановлено систему, яка б знизила споживання води й енергії на 50%, а в Канаді проходить випробування надщільна дер евина — економічний і екологічний матеріал для будівництва висотних будинків. Архітектор як ніхто здатний бачити ситуацію панорамно, прораховуючи наслідки своїх рішень, і сфера його професійних знань неминуче розширюватиметься, передусім — у бік екології, ергономіки і поведінкових наук (психології, соціальної психології, соціології).

2. Функціональність та естетика – конфлікт чи гармонія

Тренди майбутнього спрямовані на раціональне використання всіх ресурсів: просторових, часових, екологічних. Світ рухається до оптимізації та цифровізації кожного елемента і слово «естетика» не є основним і навіть другорядним для цих течій.

50-поверхові будинки з елементами біологічної архітектури, звичайно, будуть виглядати цілком гармонічно. Особливо враховуючи те, що молоде покоління спрямоване на візуальні враження, їх середній вік життя збільшиться і, відповідно, потреба у комфортних і красивих у всіх сенсах будинках та офісах буде не пріоритетом, а необхідною нормою.

Архітектура майбутнього намагається охопити все й одразу, дуже часто відкидаючи застаріле, історичне і те, що стосується минулого. Її не цікавить естетичне поєднання сучасної архітектури та архітектури недалекого минулого, зокрема XIX сторіччя. Наскільки поєднання історії і сучасності буде красивим і функціональним у майбутньому? Чи буде це новим витком мистецтва або ще більше віддалить історичні пам'ятки архітектури від повсякденного життя людей? Поки що ми не маємо позитивних відповідей на ці запитання. Хоча якби додати вектор гармонічного об'єднання епох архітектури до сучасних трендів, вже через декілька десятків років ми б мали міста, які можна було б назвати справжнім витвором мистецтва. Проте суспільство розвивається поступово, охопити всі напрямки за один раз – неможливо, як би не хотілось. Тому необхідно очікувати, що естетика в архітектурі буде відігравати значно більшу роль вже після того, як вирішаться основні економічні та екологічні питання. І вже тоді архітектори майбутнього приділять значно більше уваги і часу на візуальну складову містобудування.

Список використаних джерел

1. Генин В. Е. Проектные решения административно-бытовых зданий реконструируемых предприятий / В. Е. Генин. – Киев : Будівельник, 1987. 120 с.
2. Змеул С. Г. Архитектурная типология зданий и сооружений / С. Г. Змеул. – Москва : Архитектура. 2004. С. 234 с.
3. Конюков А. Г. Обновление действующих предприятий / А. Г. Конюков // *Строительство и архитектура*. 1987. № 1. С. 15 – 16.
4. Конюков А. Г. Архитектурное формирование трикотажных фабрик с применением автономных строительно-технологических модулей / А. Г. Конюков // Харьков, 1998.
5. Архитектурно-строительные решения предприятий машиностроения и лёгкой промышленности в условиях ускорения научно-технического прогресса : сборник научных трудов ; ЦНИИпромзданий. М., 1988. 130 с.
6. Конюков, А. Г. Архитектурные аспекты реконструкции малых и средних вокзалов / А. Г. Конюков // *Наука и транспорт*. 2006. спецвыпуск. С. 73.

7. Ким Н. Н. Архитектура гражданских и промышленных зданий / Н. Н. Ким. – Москва : Стройиздат, 1987. 286 с

8. Проект «Сенсорный сад». Организация здоровьесберегающей образовательной среды через реализацию технологии APC (активную сенсорно-развивающую среду) [Электронный ресурс]: Сайт «Первое сентября» – Режим доступа: <https://urok.1sept.ru/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%B8/584413/> (дата звернення 08.10.2020).

9. Черняева Е. В. Основы ландшафтного дизайна. – Москва : «Фитон21», 2015. 120 с.

Миненко О. О., здобувач вищої освіти 2 курсу гр. ФК-201
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ТОЛЕРАНТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЕТИКИ СЬОГОДЕННЯ

Сучасність диктує нові правила для людства. В умовах масштабних кризових явищ необхідно зберігати толерантні міжособистісні взаємовідносини, адже лише в терпимому й поважливому середовищі можливо впевненим кроком йти до поставлених загальнолюдських цілей. Двадцять перше століття в геометричній прогресії наповнюється викликами для людської природи.

Інноваційно-науковий розвиток суспільства так чи інакше впливає на культуру сучасності, що викликає незворотній процес розгалуження й розповсюдження як позитивних, так і негативних надбань людства. Завдячувати цьому ми можемо глобалізації в матеріальному та, що не менш важливо, в моральному контекстах.

Не дивно, що виникає все більше стресових ситуацій, в яких кожен може стати жертвою чи агресором. В цьому випадку особливої уваги заслуговує факт неминучості співіснування людей як істот абсолютно соціальних. Питання гуманізації та подолання нетерпимості постає одним із провідних, адже визначає подальше гармонійне буття у всесвіті повною розмаїття та суперечностей.

Визначити фактори впливу на формування толерантного суспільства, кожен член якого здатен абстрагуватися й критично оцінювати будь-яку ситуацію з погляду етикету та, зокрема, толерантності, підтримувати мир на макро і мікро рівнях свого існування.

Філософія, як багатогранна наука та особлива форма світопізнання, в своїй історії приховує безліч способів вирішення проблеми нетолерантності й вживлення ідей гуманізму в повсякденне людське життя. Методологічними основами, що формують певні первинні засади вирішення суперечностей можуть виступати античні етичні принципи поваги та терпимості Епікура, Арістотеля й Конфуція, середньовічний аналог терміну толерантності – віротерпимість, твори Дж. Локка та П. Бейля епохи Нової філософії, ідеї представників західної культурної етнології та антропології.

Питанням дослідження взаємодії людей в соціальному просторі України, враховуючи її геополітичне та історичне становище як шлях до пошуку вирішення питань рівності та соціальної соборності, у вітчизняній філософській думці займалися Г. Горак, А. Єрмоленко, С. Кримський, С. Киселиця, Р. Кузьменко, Н. Хамітов, С. Пирожков, М. Попович, В. Шинкарук, О. Яценко та інші. Представниками зарубіжного досвіду вивчення толерантності є С. Мендус, К. Хілла, К. Леві-Стросс, Дж. Мілль, В. Франкл, О. Конт та інші.

Окрім глобальних проблем, наприклад: економічної, екологічної, демографічної, кризовим постає питання конфлікту на підґрунті відсутності бажання порозумітися, дійти компромісу, що може перерости у ворожнечу особистісного характеру між представниками різних ідеологій та світобачень. Тож важко не погодитись із твердженням: «Нетолерантність як світоглядно-психологічний стан та розповсюджене соціальне явище створюють підґрунтя для ненависті і ворожнечі, викликають закономірні кризи в освіті, політичну нестабільність, зниження якості життя, релігійне протистояння.